

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Οι μαθητές/-τριες ενθαρρύνονται, μέσω των ερωτημάτων, σε μια κριτική προσέγγιση των πηγών και στη διατύπωση του δικού τους ιστορικά τεκμηριωμένου λόγου.

3.α. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

- «Η κομματική πειθαρχία που προσπάθησε να επιβάλει ο Τρικούπης στην κοινοβουλευτική ομάδα, επικεφαλής της οποίας βρισκόταν ο ίδιος, ήταν βέβαια αξιοσημείωτη»
- «Ακόμα και στο ίδιο το τρικουπικό κόμμα δεν προβλεπόταν κανένα κομματικό όργανο»
- «[...]όλα τα κόμματα ήταν άμορφοι και άτυποι μηχανισμοί χωρίς πρόβλεψη τυπικών διαδικασιών για τη λήψη αποφάσεων.»
- «[...]Μόνος, ο αρχηγός του κόμματος αποφάσιζε, και η επιβολή της θελήσεώς του ήταν συνάρτηση της συγκεκριμένης ισορροπίας δυνάμεων»
- «Η κομματική πειθαρχία, που πρώτη φορά μπαίνει σαν πρόβλημα, δεν είναι παρά η προσπάθεια της μείωσης της δυνατότητας της βουλής να ελέγχει, να κωλυσιεργεί, να προτείνει, να μεταβάλλει την πολιτική επιλογή της κυβερνήσεως και γενικότερα τους περιορισμούς της βουλευτοκρατίας».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Η διαμόρφωση και λειτουργία των πολιτικών κομμάτων στην Ελλάδα, Γ. Δικομματισμός και εκσυγχρονισμός, 2. Η οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από τα αποσπάσματα:

- «[...]Στη δεκαετία του 1880 τα κόμματα ήταν αρκετά πιο συγκροτημένα... εξακολουθούσε να μην έχει τυπική οργάνωση.[...]»
- «[...]Η οργάνωση των κομμάτων ήταν εμφανής μόνο στο επίπεδο της ηγεσίας... υπέρ της εκλογικής τους περιφέρειας.[...]».

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που θα αναφέρεται στη συγκρότηση και οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα.

3.β. Για την απάντηση στο ερώτημα οι μαθητές/-τριες αναμένεται, μέσα από την κριτική ανάγνωση της ιστορικής πηγής (**ΚΕΙΜΕΝΟ Α**), να αξιοποιήσουν τις κατάλληλες πληροφορίες:

Ως προς το πρώτο σκέλος του ερωτήματος (οικονομικοκοινωνική προέλευση υποψηφίων):

- «Φοροεισπράκτορες, δήμαρχοι και άνθρωποι στους οποίους ανέθεταν τις κρατικές παραγγελίες είχαν, όπως φαίνεται, πολύ μεγαλύτερες δυνατότητες· εξάλλου και γιατροί, δικηγόροι και, φυσικά, ήδη εκλεγμένοι Βουλευτές μπορούσαν επίσης να δεσμεύσουν ψηφοφόρους»

Ως προς το δεύτερο σκέλος του ερωτήματος (κριτήρια επιλογής):

- «Εξαρτήσεις κάθε είδους και πελατειακές σχέσεις επιδρούσαν στη δυνατότητα των πολιτικών τοπικής εμβέλειας να διαμορφώσουν ένα σώμα προσωπικών οπαδών και επομένως να αναδειχτούν υποψήφιοι»
- «[...]ότι η εκλογή του ενός ή του άλλου πολιτικού, ο οποίος ασκούσε παλαιότερα επιρροή, εξαρτάται από τον αν θα διακήρυσσε δημοσίως την κομματική του επιλογή».

Από την ιστορική αφήγηση του σχολικού εγχειριδίου [Η Διαμόρφωση και λειτουργία των πολιτικών κομμάτων στην Ελλάδα, Γ. Δικομματισμός και εκσυγχρονισμός, 2. Η οργάνωση των κομμάτων κατά το τελευταίο τέταρτο του 19^{ου} αιώνα] μπορούν να αξιοποιηθούν πληροφορίες από τα αποσπάσματα:

- «[...]Για την επιλογή των υποψηφίων βουλευτών... βεβαίως από πελατειακές σχέσεις και εξυπηρετήσεις.[...]»
- «[...]Οι υποψήφιοι βουλευτές προέρχονταν σχεδόν αποκλειστικά... δικηγόροι και δημόσιοι υπάλληλοι[...]

Μέσα από τη συνδυαστική προσέγγιση πηγής και ιστορικής αφήγησης αναμένεται να δομηθεί ένα συνθετικό κείμενο που θα αναφέρεται στα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων βουλευτών από τα κόμματα και θα παρουσιάζει τα οικονομικά και κοινωνικά τους χαρακτηριστικά.